

ACC. N:R M. 10290: 1-4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: W. E. Wilhelmsson
Härad: S. Asbo Adress: Kvidinge
Socken: Kvidinge Berättat av:
Uppteckningsår: 1947 Född år 1868 i Perumby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prentaren

s. 1-4

LwF. 60.

ACC. N:R M. 10290:1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: H. C. Wilhelmsson
 Härad: Södra Åsbo Adress: Kvidinge
 Socken: Kvidinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1868 i Brunnby, Ml. län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/.

Prestälaver

LUF 60.

Med prestälaver menar man, här för orten, de florbekända slafvar, som bäras före likkistan vid begravningar. Tidlångt anskaffades omedelbart efter att nya kyrkan, år 1886, togs i bruk. I äldre tider, dess för innan brukades det, att man anmodade fyra af de vid begravningsslagen husträdeskomna gästerna, "att gå före" vid processionen, äfven äka före för särskild skjut. De som anmodades, borde vara af de mest ansedda männen af "begravningsskaran", intet i släkt, älmirstone ej nära, till den aflidne. Något särskildt tecken eller emblem huro de ej.

Sedan prestälaver anskaffats, befat till en början, dessa

Skriv endast på denna sida!

des användas endast vid förmämligare begravningar, men snart nog blef det så att de användes och användas vid hvarje sådant. Jag har sett pristen preståvera vid hvarje sådant. Likföljt varit mycket förtärligt. Första gången preståvera här, mig vetterligt, kommo till användning, där är 1886. då en Med. Kand. David Billing, med hem i Tranarps, begravs. Tre nio Lundsstudenten preståverade då.

Stängerna, som egas af kyrkan, bestå blott af ett par 1/2 meter långa, svartmåladde furustänger, utan annan utskärmning än det svarta floret.

I regel brukar man anordna ett par ansedda män inom den aflidnes umgängeskrätt att preståvera, helst sådana som ej äro närde i släkt, fast det förkommit att så pass nära släkting som sväger preståverat.

Orten knektar ha aldrig haft någon annan uppgift vid begravning än den som hänförde af släkt- eller grannskap.

Här brukar alltid bägge de preståverande, gå prä

lämpligt afstånd före kistan, efter denna komma de andra närmaste släktingarna samt prästen, der efter ordna sig öfriga lite hur som helst dock aflägsnare släktingar före "oskylda". Numera, sedan bårhus tillkom, föres alla lika döl och processionen utgår från detta. I äldre tider, då liken behölls i hemmet, utgick sorgelaget ("begravningskaran") derifrån, från byarna med skjutrar som ordnade sig efter släktskapsförhållanden. Färdan till kyrkan skulle då alltid gå i skridt, men hemfärdan "allt hvad hästarorna kunde springa". Ändå längre tillbaka, före min tid, buras liken, från hemmen till kyrkogården. Man följde då de kyrkstigar som från byarna föide öfver fjällen mera "gent" än allmänna vägarna. Man placerade kistan på ett par lätta stänger; en sothovens likbår stod i vägenhuset, men användes sällan eller aldrig, den ansågs för tung. Bårarna bytte på vissa bestämda ställen, ofta vid en s. k. "slätta".

För jordfästet alla lika sedan de satte i grafven, om der-

emot föruiggår denna alltid i kyrkan. Likkistan placeras på en kattaflak, som för limpatet placeras på gelatüformen utom altarsunden och de prestaverande stå på ömse sidor om kistan hufvudända, der äro utsatta ett par stolar, der sådana gamla som jag, sitta mer under det brukliga begravningsläget m. m. Folgre begagna också öfverst stolarna, och ibland andra stå hela tiden. Här brukas det mest att häften afläges vid inträdet i kyrkan, men prestaverande från andra orter, behålla dem ofta på under hela aftnen. Prestaverna bäras och påttas hela tiden i lodrätt ställning, något svänkande öfver grafven förkommer ej. Då aftnen i sin helhet är slut, nedliskas stängerna i den uppkastade mullen der kyrkovachtmästaren läs hand om dem.

Att grafkors bärts i begravningsläget har jag aldrig hört talas om, ej ens i äldre tiden, då smickare från orten tillverkade sådana, hvilka sattes på grafven efteråt.